

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

53. Tribulatio est recta in cælum via.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

cepimus, si præcepta Dominica egenus, & sine manibus potuit implere? Non contra nos Dominus tunc Apostolos ostendit, qui ad regnum secum turbas fidelium prædicando traxerunt. Non contra nos Martyres exhibebat, qui ad cælestem patriam sanguinem fundendo pervenerunt. Quid tunc dicturi sumus, cum hunc, de quo locuti sumus, Servolum viderimus, cui longus languor brachia tenuit, sed tamen hæc à bono opere non ligavit? Hæc vobiscum, Fratres agite. Sic vos ad studium boni operis instigare, ut cum bonos vobis modò ad imitandum proponitis eorum consortes tunc esse valeatis, præstante Domino nostro Iesu Christo, &c.

ambulant: per tribulationis viam omnes regia est. At iniquis; difficilis, & acclivis est. Audi Chrysostomum in Matth. Cùm cælum præparetur in præmium, nihil de præsentis vitæ asperitatibus debet sentiri. Maximè labores mitigat finis itineris. Non ergo aspicias, quòd via est aspera, sed quòd ducit; neq; aliam, quòd lata est, sed ubi desinat. *Via ad vitam custodienti disciplinam, qui increpationes relinquit, errat; hoc est, longissimè abit à vitâ, atque salute.*

¶ *Tribulationes sunt scala, per quas in Cælum ascendimus.*

Scala Iacob, &c. Itaq; dum tibi Deus tribulationes immittit, scalam, per quam in Cælum conscendas, è Cælo demittit, ac porrigit.

¶ *Qui tribulationes patitur, Christo assimilatur.*

Postquam Abraham vidit, quo animo, qua patientia, & taciturnitate filius Isaac sacrificio sese aptavit, & gladio subiecit: *Accepit*, inquit Paulus, *eum in parabolam*; quòd Vatablus explicat, accepit eum in similitudinem, ut esset similitudo Christi: nemo enim meliùs similitudinem Christi potuit præferre, quàm hic, qui tantam exhibuit patientiam. Sic eum igitur deinde colebat pater, quasi in eo veluti in typo, & figurâ hominem Deum coleret.

¶ *Passio Christi dulces efficit tribulationes.*

Aquæ Marath ligno dulcorata. O quot conqueruntur! *Sed aquæ amarae sunt*, &c. Lignum Crucis dulcissimas reddit, &c. Hinc *Inundationem maris quasi lac surgent*, hoc est, amaritudines hujus vitæ, quasi dulcedines computabant, quia in mari jam lignum positum est.

Animæ jam jam ob gravissimas tribulationes desperanti dictum est: *Recordare paupertatis, & transgressionis meæ, absinthii, & fellis. Quid egit anima? Hac recolens in corde meo ideo sperabo.* Septuag. *Hanc poenam in cor meum ideo sustinebo.* O quàm patienter sustinet, qui cogitat, & cogitat, quid passus sit Filius Dei? &c.

¶ *Qui tribulatur, Christo adherere debet.*

Ut.

Tribulatio est recta in Cælum via.

PVNCTVM LIII.

A Dducam eos per torrentes aquarum in via recta. *Semita iusti (angusta ob tribulationes) recta est, rectus callis iusti ad ambulandum.*

Via vitæ custodienti disciplinam. Hebr. *Semita* (compendiosa) *ad vitam, custodiens correptionem.* Hinc Nazianz. oratione de plaga grandinis: *Tribulationes ipsæ sunt regia ad Cælum via.* Vbi primò favorem notare est eorum, qui tribulantur, hi enim per viam, qua Reges, Christus, Sancti transierunt, & ipsi pertranscunt. Via præterea regia dicuntur adversitates, quòd sicut ex Cod. *Quæ sint regalia, viæ publicæ Regum, ac Principum dicuntur esse, qui ob id soli eas dilatant, aut cogunt ad libitum: sic tribulationes viæ Dei sunt, quas solus metiri, dilatare, aut cogere potest, ut vult.* *In tribulatione dilatasti mihi.* *Tribulatio, & angustia inveniunt me.* Iam per vias regias, & publicas nemo impedere prohibetur: sic per viam tribulationum nemo non incedit. Alias aliarum virtutum alii, atque alii recunt, alii enim hanc, alii illam per-

Ierem. 31.
Isa. 26.
Prov. 10.
Hebr.

Nazianz.
Hugo Car.
Salaz. ibid.
Tribulationes
regia in cælum
via.

Cur eo nomine
gaudent.

Psal. 4.
Psal. 118.

Via celestis
difficultatem
quid minuat.
D. Chryso.

Genes. 28.

Gen. 22.
Erummarum
tolerantia
Christiforme
facit.
Heb. 11.
Vatab.

Exod 15.

Deut. 33.

Thren. 3.

Septuag.

Erinacius lapidi adhaerens sustinet illasus tempestatem.
D. Basil. & D. Ambr. in Hexamer. hom. 5.

Ue parvulus ille piscis tempestatem A presentiens maris profundum petit, ibique lapidi alicui sic inhæret, ut dum ventorum, ac fluctuum motu conteruntur naves, ipse immobilis consistat: talis in tempestate tribulationum quilibet esse debet, ut instar erinacii (sic piscis vocatur) ad petram confugiat: Petra refugium erinacis, &c. Status supra petram pedes meos. Esto mihi, Domine, in Deum protectorem, & in domum refugii. Heb. Esto mihi in lapidem fortissimum, quoniam fortitudo mea est: quoniam petra mea es tu. Assent ventis: Christo adhaerens securus sum, immobilis sum.

Psal. 39. Hebr.

Tribulationes hujus vitæ, quantumlibet magna sint, ostensiones potius tribulationum, quam tribulationes dicuntur.

Psal. 56.

Ostendisti populo tuo dura.

Psal. 70.

Ostendisti mihi tribulationes multas, & C malas.

2. Cor. 6.

Quid persecutio Regis Saul? Ostensio tribulationis: Tribulatio Absalom? Ostensio tribulationis. Hinc notat Anselmus formas loquendi, quibus utitur Apostolus, dum de tribulationibus hujus vitæ sermonem facit: Quasi morientes, ut castigati, sicut egentes, tanquam nihil habentes, &c. Notandum aut, quod in his, quæ sunt adversa, dictum est, quasi, ut, sicut, tanquam: quia nimirum hujus vitæ adversitates sunt quasi adversitates. Hinc Dominus fecit quasi flagellum, &c.

Joan. 2.

Deus est cum his, qui tribulantur.

2. Reg. 7.

David 2. Regum: Redemisti tibi ex Ægypto gentem, & Deum ejus. Ubi Vatab. id est, teipsum, quod videaris affligi, cum hi affliguntur. Erat populus in Ægyptiâ illâ servitute coquendis lateribus mancipatus, & vide ut Moysi apparet Deus inter flammâs, inter rubum, quasi diceret: Cum ipsis sum in tribulatione. Hinc in latere describi voluit Jerusalem, quasi diceret: Ne putent me solum esse in cælesti Jerusalem, etiam in Ægypto, ubi est tribulatio, describatur Jerusalem.

Ærummosis Deus adest. Exod. 1.

Jerem. 6. Hier. ibid. Et cum illis voluit patitur.

Mirum! per Ieremiam ait Deus: Filia populi mei, accingere cilicio, quia repente veniet vastator super nos. Hieronymus: super nos, inquit, ut quicquid super suum

venturum est populum, super se quoque venire testetur. Nabuchodonosor dicebat: Ecce video quatuor viros, & species quarti similis Filio Dei. Quid ibi in fornace? Cum illis erat in tribulatione.

Dan. 3.

Descenditq, cum illo in fornacem (loquitur de Ioseph) & in vineulis non dereliquit eum. O socium fidelissimum! biennium ibi fuit Ioseph, & biennium Deus, &c. Quodnam, quæso, majus consideranti sese offerre potest motivum patientiæ?

Sap. 10.

Huc facit illud: Tollite jugum meum super vos; quod ad idemmet jugum quasi colligarus iter Deus, ac tribulatus.

Respondit Deus Iob de turbine. Greg. Iob. 38. quia & Iob in turbine erat, &c.

Tribulatio est lapis probatorius, & Lydius.

Quam verè patientia, & tribulatione probantur filii Dei! Accede huc, filii mei, ut tangam te, & probem utrum tu sis filius meus, an non.

Gen. 27. Sap. 2.

Premittit se scientiam Dei habere, Filium Dei se nominat, Contumelia, & tormento interrogemus eum. Græcè, & αὐτὸν ὀλίγη Lydio, seu indice interrogemus eum.

Grac. Heb. 12.

Si extra disciplinam estis, adulteri, & non filii estis.

Iusti tribulantur.

Si Deus nobiscum est, cur apprehenderunt nos hac omnia? Imò propter hoc, quia Deus vobiscum est.

Judic. 6.

Hac vita præsens est tantummodo patiendi locus.

Malleus, & securus, & omne ferramentum non sunt audita in Domo Domini. Hic enim dolantur, hic quadrantur.

3. Reg. 6.

Qui rheda vult in Cælum ascendere, tribulationes libenter perferat.

Elias ascendit per turbinem in cælum. 4. Reg. 1.

De patientia in tribulationibus.

Reputantes peccatis nostris hac ipsa supplicia minora esse flagella Domini. Peccavi, & verè deliqui, & ut dignus eram, non recepi (judicium rectum.) Idem: Qui dedit carmina in nocte. Greg. latitiam in tribulatione.

Judith 8. Iob 33.

Tribulatio ad Deum adducit, prosperitatem abducit.

2. Par. 33.
Ecl. 10.
Sap. 18. 13.
- Postquam conangustatus est Manasses, egit penitentiam. Curatio cessare faciet peccata maxima (que nulla alia ratione cessabant) Tunc cum primum fuit primogenitorum exterminium, sponderunt populum Dei se esse, non credentes propter beneficia. Et hæc nesciuit, quod ego dedi frumentum, vinum, & oleum, & argentum multiplicavi ei, & aurum. Quid ages, Domine? Idcirco convertar, & sumam frumentum meum (iusta ingratitude pœna.) Et quid inde? Et erit in die illa, vocabit me vir meus.
- Oset 2.
- Cumq; requievissent, reversi sunt, ut facerent mala. (scd) In tempore tribulationis sua clamaverunt ad Dominum. Infirmas gravis sobriam facit animam.
- Nehem. 9.
- Ecl. 37.
- Chrysof. hom. 64. ad popul. Antioch.
- Iudei, inquit Chrysdum luto fuerunt, & lateritio operi alligati, mites erant, & continuè Deum vocabant: postquam verò libertate potiti sunt, murmurabant, & Deum exacerbaverunt, & se malis infixerunt innumeris.
- Sap. 16.
Prov. 3.
Gen. 35.
- Tribulatio est signum salutis. Ad correctionem in brevi tribulati sunt (temporali tribulatione) signum habentes salutis. Nec deficiat, cum ab eo corripitur: quem enim diligit Dominus, corripit, & quasi pater in filio complacet sibi. Benioni, filius doloris; mox, Benjamin, filius dexteræ. Aufer ruginem de argento, & egredietur vas purissimum.
- Prov. 25. 4.
- De carcere, catenisq; interdum (præsentium tribulationum, absq; læsione Purgatorii) egredietur quis ad regnum.
- Ecl. 4.
- Psal. 109.
- De torrente in viâ bibet (in hac vita) propterea exaltabit caput (in altera.)
- Nahum. 1.
Septuag.
- Non consurget duplex tribulatio. Sept. Non puniet bis in idipsum. Affluxi te, non affligam te ultra.
- Ibid.
- Dominus in tempestate, & in turbine via eius.
- Iob. 9.
- Qui graditur super fluctus maris. Gregor. Ut frangat undas.
- Rom. 5.
Hugo. Carenf. ibid.
- De fructibus tribulationis. Tribulatio patientiam operatur (Hugo Carenf. id est, exercet. q. d. colit eam, ut fructificet) patientia vero probationem, probatio vero spem. Virtus in infirmitate perficitur. Mirus loquendi modus. Ait hic D. Thom. Ignis in aqua crescit, quod potest. Te dupliciter, materialiter, & oc-
- casionaliter. Materialiter virtus in infirmitate perficitur, id est, infirmitas est materia exercenda virtutis humilitatis. Ne magnitudo revelationum excolat me. &c. Patientia: Tribulatio patientiam operatur. Temperantia, quia ex infirmitate debilitatur fomes, &c. Occasionaliter virtus in infirmitate perficitur, id est, est occasio perveniendi ad perfectam virtutem, &c.
- ¶ Tribulationes ad suam gloriam, & nostrum majus meritum permittit Deus.
- Neque hic peccavit, neque parentes ejus, sed Ioan. 9. ut manifestentur opera Dei in illo. Non semper ob peccata tribulationes immittit, sed ob suam gloriam: sic ob nostrum majus meritum. Omnem, qui fert fructum, purgabit eum, ut fructum plus afferat. Ob id filii palmitem recidit, ob id secat, ut fructum plus afferamus, &c.
- ¶ Motiva consolationum in tribulationibus.
- Tristitia vestra vertetur in gaudium (aqua in vinum.) Secundum multitudinem dolorum moorum, consolationes tue latificaverunt animam meam, (gloria, ut passio.) Licet non sint condigna passiones hujus temporis ad futuram gloriam (nec ad futuram peccnam & ignominiam,) que revelabitur in nobis.
- ¶ Motivum patientie.
- Premunt vos adversitates? Iesum in Cruce cogitate. Sic August. Premunt tribulationes, & calamitates? Premi magis, quam peccati videtur utilius. Sic Bernardus. Merito hæc patimur, quia peccavimus in fratrem nostrum (proximum, aut Christum.)
- ¶ Quam dures, qui tribulationes patitur! quam felix?
- Conchylum, etsi undis undequaque agicatum, in se tamen preciosissimas claudit uniones: Emblemata tribulatorum, si dicas cum illo: Regnum Dei intra vos est, &c.
- ¶ Ad salutem necessarium est pati.
- Adimpleo, quæ desunt passionum Christi, in carnes. Quid! deerat aliquid? Deerat Coloss. I. corpori mystico, cuius caput Christus est, & fideles membra, qui ea, quæ sunt adimplenda, debent adimplere.

B. Thom. à Villanova.

Tribulatio, signum predestinationis. B. Thom. à Villanova ad illud: *Calicem quidem meum bibetis*; in Concione de S. Iacobo Apostolo: Hoc, inquit, signum amoris, hoc indicium æternæ hereditatis, si me hic fecerit confortem sui calicis.

Isa. 49. Chald.

In die salutis auxiliatus sum tui. Chald. *In die tribulationis ego suscito salutem.* Quasi salutis, ac tribulationis sit ferè nexus indissolubilis.

Rup. Ioan. 6.

Acutè Ruper. notat particulam illatiam, ergo, Ioan. 6. ubi Salvator dicitur abiisse trans mare: *Abiit*, inquit Evangelista, *trans mare.* Et mox: *Subiit ergo in montem Iesus.* Ergo, inquit Ruperus, quia trans mare abiit, idcirco ipse quoque in montem subiit, quod qui in mari tribulationum natatus, in montem gloriæ consequenter conuenit.

Marc. 6.

In beatitudinibus omnibus ponitur tempus futurum: *Beati, qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur, &c.* Sed in paupertate, & passione, in præfenti: *Beati, qui persecutionem patiuntur, quoniam ipsorum est regnum Cælorum;* possunt enim & divites lugere, &c.

Tertull. lib. ad Martyr.

De gloria passionis. Tertullianus ad Martyres: Carcer habet tenebras, sed lumen estis ipsi: habet vincula, sed vos soluti estis Deo. Nihil erus sentit in nervo, cum animus in Cælo est. Nihil interest, ubi sitis in sæculo, qui extra sæculum estis. Triste illic expirat: sed vos odor estis suavitatis.

Oratio est studium Sanctorum.

PVNCTVM LIV.

Psal. 49. Hebr. Chald.

Congregato illi Sanctos ejus, (Hebr.) *beneficos, vel misericordes ejus (qui ordinant testamentum ejus super sacrificia.* Chald. *Qui occupantur in precibus.* Idem est sanctus, misericors, & homo orationis. *Egressus erat Isaac ad meditandum in agro.* Sept. *Egressus est Isaac exerceri in agro.* Hoc nimirum est studium Sanctorum, qui si quandoque ruri se exercent manibus, si-

A mul etiam se exercent mente. Sic putant manu, & putant mente: sic legunt flores, aut fructus, sed simul etiam legunt in floribus, & fructibus Dei bonitatem, amorem, &c. Exerceatur in agro, & meditantur in agro.

Hoc in valle Mambrae studium Abrahamæ, cuius vita concinna exercebat oratio. Et ut ab uno die reliquos colligamus quondam Angeli apud eum divertunt, perveniuntque domum *in ipso fervore diei.* (Interl. *serventis orationis.*) Ferventissimè itaque tunc orabat. Quid mane, quid nocte, temporibus propriis orationis? Intrant Angeli, mox pedum ablutioni, ministrationsi ciborum vacat. *Accelera, commisce.* Ipse accumit ad vitulum. Nemo piger in domo sapientis, inquit hoc loco Origen. suisq; & uxoris manibus omnia facit: meritum hoc non dividendum vernaculis terecentis reliquit, quod commendat Chryl. ibi: *Ipse rursus stabat juxta arborē.* O mentem exclamat, oppidè piam! adhuc stabat centenarius comedentibus illis. Mihi videtur tunc præ gaudio robor quoddam accepisse, imbecillitate suâ factus superior. Torum id erat oratio. A prandio Angeli abeunt, ubi mystica domi loquuti sunt, & Abraham simul gratulabatur. Per viam nec ab oratione cessavit, quia revelationes habuit. Relinquunt eum Angeli, & dicit sacer Textus: *Abraham adhuc stabat coram Domino.* Chald. *Abraham verò adhuc stabat in oratione coram Domino.* Quid illud adhuc! A quo tempore? Ab illo fervore orationis, & per consequens a mane, vel à nocte usque ad reditum ad domum, postquam Angeli discesserant, cumq; reliquerant. Unde ante adventum Angelorum orabat, minando illis orabat, itinere vadens, ac rediens orabat.

Chryst. ibi. **O**rigen. **Chald.**

F Quod mirum, inquit Origenes. Sponsam habebat orationem. *Abraham verò aliam duxit uxorem, nomine Cethuram.* Ubi Origen. Patriarchatum conjugia semper mysticum aliquid indicant, & sacramentum. Cethura interpretatur incensum, & bonus odor. Ille Cethuram ducit uxore, & bonus Christi odor efficitur, qui sine intermissione orando, offert

Bb 3 Domi-

Gen. 18. *Abraham tota vita oratio.*

Origen.

Chryl. ibi.

Chald.

Abraham cum oratione velut conjugatus. Gen. 25. Orig. ibid. Hebr.